

URL: <https://reutersinstitute.politics.ox.ac.uk/sites/default/files/2017-06/Accuracy%2C%20independence%2C%20impartiality%20Look%20at%20legacy%20and%20digital%20natives.pdf> (date of application: 10.05.2023).

16. Sreenivasan, S. (2010) The Future Journalist: Thoughts from Two Generations. Mashable. Retrieved from: <https://mashable.com/archive/future-journalist-thoughts> (date of application: 10.05.2023).

*Юлія Любченко,
кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент,
Запорізький національний університет,
м. Запоріжжя, Україна*

НОВИННІ НАРАТИВИ ЗАПОРІЗЬКИХ МЕДІА ПІД ЧАС ВІЙНИ

Повномасштабна війна в Україні змінила поведінку аудиторії ЗМІ щодо споживання інформації. Згідно з останніми дослідженнями, у 2022 році рівень довіри споживачів до новин зріс. І хоча українці стали частіше читати новини через соціальні мережі (60 % аудиторії), довіра до регіональних медіа також зросла [3, с. 4]. Такий інтерес до регіональних джерел зрозумілий, бо стосується власної безпеки громадян, їхньої уваги до території, де вони мешкають, інфраструктури, якою користуються повсякчас тощо. Погоджуємось із думкою, що «слово «інформувати» стало дорівнювати «попередити» та «захистити». Оперативна та коректна подача інформації в ЗМІ попереджує паніку в суспільстві чи навіть зриває плани ворога» [1, с. 44]. Тому саме регіональні медіа сьогодні в більшій мірі формують інформаційний порядок денний мешканців того чи іншого регіону, відображають настрої громад, вказують на проблеми і в окремих випадках сприяють їх вирішенню. Цим і зумовлена актуальність нашої розвідки, що має на меті з'ясувати основні новинні нарративи запорізьких онлайн-медіа після повномасштабного вторгнення Росії в Україну.

Для дослідження ми обрали новинні повідомлення двох онлайн-видань Запорізької області «061.ua» і «Inform.zp.ua» що за даними платформ контент-маркетингу PRNEWS.IO і SimilarWeb, залишаються популярними серед читацької аудиторії регіону [2]. На ресурсі «Inform.zp.ua» щодня у стрічці новин публікується в середньому 10-11 повідомлень, сайт «061.ua» щоденно подає 13-14 новин. Ми дослідили зміст новинних повідомлень протягом квітня 2023 року, всього опрацьовано 700 публікацій зі стрічки новин.

Абсолютна більшість матеріалів (90% новин) прямо чи опосередковано стосуються теми війни в Україні. Запоріжжя – прифронтове місто, більшість території Запорізької області окуповано російськими загарбниками, тому очевидно, що воєнна проблематика є основною в стрічці новин місцевих онлайн-медіа. Зокрема, 30% новинних повідомлень подають інформацію про ситуацію на фронті, наслідки ракетних ворожих атак по місту й області, обсяги руйнувань у регіоні («Ворог вдарив по Оріхову», «По Запоріжжю вдарили «шахеда»). Ці матеріали ґрунтуються виключно на офіційних джерелах інформації (Генеральний штаб, Обласна військова адміністрація, ДСНС України в Запорізькій області тощо). 15% («061.ua») і 20% («Inform.zp.ua») повідомлень розповідають про ситуацію на окупованих територіях, переміщення російської техніки, поведінку окупантів тощо. Переважно цю інформацію журналісти публікують з посиланням на інсайдерські джерела або ж на представників української влади із цих територій («Мер Мелітополя про ранкові вибухи», «В Мелітополі зафіксовані нові підрозділи росгвардії»).

Решта 36-40% повідомлень стосуються новин на підконтрольній Україні території Запорізької області. Але й ці повідомлення стосуються наслідків воєнних дій. Це інформація про знешкодження снарядів, про колабарантів, волонтерство,

гуманітарну допомогу. Спектр джерел у таких текстах ширший: від офіційних джерел до активістів, представників громадських організацій («У Запоріжжі завершили консервацію пошкодженої багатоповхрівки», «Мешканці Запорізької області можуть безкоштовно евакуюватися до безпечних регіонів»). Акценти у цих повідомлення нині зміщені, вони переважно стосуються безпеки громадян, алгоритму дій в небезпечній ситуації тощо. 10% текстів, які ми виділили як такі, що не стосуються війни, розповідають про поточні новини Запоріжжя й області. У цьому сегменті проблематика досить широка і залежить від інформаційних приводів, створених переважно місцевою владою, бо діяльність інших організацій дещо обмежена через через безпекові причини. Тому ці новини розповідають про роботу поліцейських, рятувальників, діяльність депутатів міської ради тощо («Депутати збільшили фінансування дітей-сиріт», «Комунальники отримали нову техніку», «У Запоріжжі поліція викрила шахрая»).

Наша розвідка демонструє, що інформаційний порядок денний мешканців Запорізької області сьогодні формується виключно навколо новин про війну та її наслідків, що цілком закономірно, зважаючи на наближеність фронту. Обидва онлайн-медіа приділяють цій темі значну увагу. Якщо за проблематикою новин досліджувані платформи дуже схожі, то форма подачі матеріалу дещо відрізняється. «061.ua» у цьому контексті більше застосовує візуальні форми подачі інформації: фоторепортажі, відео, скріни. «Inform.zp.ua» більше тяжіє до текстової подачі матеріалу з додаванням окремих світлин.

Вивчаючи зміст новинних повідомлень, ми не брали до уваги матеріали, сформовані за межами стрічки новин. Тому свідомі того, що історії бійців, волонтерів, переселенців; аналітичні, розслідувальні публікації лишилися за межами нашої розвідки, що розглядаємо як перспективу подальших наукових досліджень.

Список використаних джерел

1. Підгородецька М., Стеблина Н. Роль регіональних ЗМІ під час війни. Моніторинг онлайн-видань Вінниччини. *Прикладні аспекти сучасних міждисциплінарних досліджень: матеріали I Міжнародної науково-практичної конференції*. Вінниця : ДонНУ імені Василя Стуса. 2022. С. 44–48.
2. Топ-10 ЗМІ Запорізької області. URL : <https://uaspectr.com/2020/06/05/top-10-zmi-zaporizkoyi-oblasti/>
3. Українські медіа, ставлення та довіра у 2022 році : Опитування USAID-Internews щодо споживання медіа. Київ. 2022. 102 с.

*Елеонора Цуріна,
кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент,
Харківський національний університет імені Василя Каразіна,
м. Харків, Україна*

ВПЛИВ ПОВНОМАСШТАБНОЇ ФАЗИ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ НА СПЕЦІАЛІЗОВАНІ МЕДІА

Повномасштабна фаза російсько-української війни суттєво вплинула на всі сфери життя українського суспільства, у тому числі на журналістику. Серед трансформацій і викликів, які спричинив останній рік: зміни джерел фінансування та бізнес-моделей редакцій, зменшення кількості рекламодавців і спонсорів, робота журналістів в умовах психологічного тиску, збільшення навантаження на працівників ЗМІ, скорочення, цензурування, зміна посилу медіаповідомлень, жанрово-тематичні трансформації, кооперація у створенні продукту тощо [1; 6; 7]. Таких змін зазнали як мейнстримні медіа, так і спеціалізовані. Проте поки немає комплексних досліджень,